

“ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลบ้านแพน อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี”



เนื่องจากปัญหาด้านการเกษตรของชาวบ้านแพนใต้ที่พบ เช่น สภาพดินเป็นกรด ลักษณะดินเป็นดินเหนียวและดินทราย ขาดความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาดินตามสภาพดินที่เป็นอยู่ การใช้ปุ๋ยอย่างผิดวิธี ส่งผลให้ผลผลิตลดลงทุกปี นอกจากนี้ในบางฤดูกาลยังมีโรคและแมลงศัตรูพืชระบาด สร้างความเสียหายต่อพืชผลทางเกษตรของเกษตรกรเป็นอย่างมาก เกษตรกรจึงเกิดการรวมกลุ่ม เพื่อจัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ตำบลบ้านแพนขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการดินและปุ๋ยแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป

วิธีการดำเนินงาน



กิจกรรมการใช้เทคโนโลยีทางด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม ได้แก่ การตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดแม่ปุ๋ยที่มีคุณภาพ



กิจกรรมเชื่อมโยงกับกลุ่มเครือข่ายสร้างเป็นตลาดรับซื้อปาล์มน้ำมัน ผลผลิตของเกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง อาศัยหลักการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยมีตลาดรองรับ ได้แก่ สหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันสามเหลี่ยมมรกต จำกัด อ.นาจะหลวย ส่งต่อยังบริษัทสุขสมบูรณ์ จำกัด จ.ชลบุรี



กิจกรรมสร้างรายได้ ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง การร่วมกับแปลงใหญ่จัดทำแม่ปุ๋ยเคมีที่มีคุณภาพมาบริการแก่สมาชิก และการให้เข้าลานจากภาคเอกชน ได้แก่ บ.โรงสีสนธิยาพืชผลไร่ จ.ร้อยเอ็ด เข้าลานรับซื้อข้าว และบริษัท C.P. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มหาชน จำกัด เข้าลานรับซื้อ



ปัญหา อุปสรรค และวิธีแก้ปัญหา

1. สมาชิกขาดองค์ความรู้ : **แก้ไข** ให้สมาชิกที่เกี่ยวข้องได้รับโอกาสเข้ารับการอบรมการจัดการดินและปุ๋ยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงศึกษาดูงานหลักสูตรอื่นๆ ที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจและเพิ่มพูนทักษะของสมาชิกมากขึ้น
2. เกษตรกรบางส่วนยังไม่ยอมรับคุณภาพปุ๋ยที่กลุ่มผลิต : **แก้ไข** ทำแปลงเรียนรู้เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบและพาบุคคลที่สนใจไปดูผลที่เกิดขึ้นจริง
3. ปุ๋ยมิราคาผันผวน แพงขึ้น : **แก้ไข** ผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง, ส่งเสริมให้สมาชิกเลี้ยงแพะแดง ส่งเสริมการไถกลบตอซัง, ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอร์รี่

จากการดำเนินกิจกรรมและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เช่น ผลผลิตข้าวเปลือกจาก 300 กก./ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 600 กก./ไร่ และปาล์มน้ำมันจาก 4 ตัน/ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 6 ตัน/ไร่

“ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลบ้านแพม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี”



ประโยชน์ที่ได้รับการดำเนินการกิจกรรม

1. สมาชิกเริ่มต้น จำนวน 30 ราย ปี 2565 มีสมาชิกเพิ่มขึ้น จำนวน 10 ราย และใน ปี 2566 เพิ่มขึ้นอีก 10 ราย รวมทั้งสิ้น ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 50 ราย
2. สมาชิก ศดปช.ตำบลบ้านแพม มีรายได้เพิ่มขึ้น 3,000 บาท/เดือน และยังมีสวัสดิการ ยูนิฟอร์มฟรีเมื่อเป็นสมาชิกของกลุ่ม ได้รับการตรวจวิเคราะห์ดินฟรีทุกปี



ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. สมาชิกมีความสามัคคี มีเป้าหมายเดียวกัน มีการจัดตั้งกลุ่มภายใน ชุมชนหลายกลุ่ม มีประสพการณ์ทำงานร่วมกันเป็นทีม คณะกรรมการเป็นผู้นำ ของชุมชน สมาชิกพร้อมเปิดใจยอมรับ แนวคิดและองค์ความรู้ใหม่ๆ มีพื้นฐาน การศึกษาดี
2. พื้นที่การเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน มีวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทุกปี
3. มีปราชญ์ชาวบ้าน YSF หมอดินอาสา และหมอพืชเข้ามาเป็นสมาชิกของ กลุ่ม ศดปช.ตำบลบ้านแพม
4. การสร้างเครือข่ายและบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง



การขยายผลสู่ชุมชน



3.1 ศดปช.ตำบลบ้านแพม สามารถดำเนินการช่วยเหลือสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ที่ไม่สามารถจำหน่ายพางได้ โดยเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการรถอัดพางข้าว จำนวน 4 คัน ในพื้นที่ เพื่อให้เข้าไปรับซื้อพางของเกษตรกร เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ได้อย่างลงตัว สำหรับพางที่ตกเกรด เช่น โดนฝน ก็จะนำไปใช้ในแปลงทดลองปาล์มน้ำมัน กลุ่มโคก หนอง นาโมเดลแปลงทดลอง

3.2 สมาชิก ศดปช.ตำบลบ้านแพม เป็นวิทยากรด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยหมัก ให้แก่ยูวเกษตรโรงเรียนนาชม และยังเป็นวิทยากรให้แก่หน่วยงานราชการอื่นๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนกาหลง สำนักงานเกษตรอำเภอ พิบูลมังสาหาร

